

Vårdlärares upplevelser av att arbeta kliniskt vid sidan om vårdläraryrket: En kvalitativ intervjustudie.

Författare: Ann-Sofi Lundström

Handledare: Monika Koskinen

Avhandling för magisterexamen

Fakulteten för pedagogik och
välfärdsstudier

Hälsovetenskaper

Enheten för vårdvetenskap

Åbo Akademi Maj 2024

Åbo Akademi - Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier

Magisteravhandling i vårdvetenskap

Ämne: Vårdvetenskap		
Författare: Ann-Sofi Lundström		
Titel: Vårdlärares upplevelser av att arbeta kliniskt vid sidan om läraryrket: En kvalitativ intervjustudie.		
Handledare: Monika Koskinen		
<p>Abstrakt:</p> <p>Social- och hälsovård är ett område som utvecklas i snabb takt och som ständigt står inför stora utmaningar. Detta bidrar till större krav på vårdlärare och deras kompetenser och färdigheter. Syftet med studien var att undersöka vårdlärares upplevelser av att arbeta kliniskt vid sidan om vårdläraryrket.</p> <p>Studien har en kvalitativ forskningsdesign med induktiv ansats. Som datainsamlingsmetod användes semistrukturerade intervjuer. Sju vårdlärare från yrkeshögskola och yrkesakademi deltog och datamaterialet analyserades genom kvalitativ innehållsanalys.</p> <p>Studien resulterade i fyra huvudkategorier med vardera tre underkategorier. Huvudkategorierna är: <i>mervärde i undervisningen, känsla av trygghet, delaktighet och negativ påverkan på hälsan</i>. Resultatet av studien visar att undervisningen får ett mervärde då vårdläraren kan improvisera och vara flexibel i sin undervisning och i användningen av sina undervisningsmetoder. Vårdlärarna upplever att studerandes motivation ökar då undervisningen upplevs trovärdig. Studien visar också att vårdlärare upplever ett inre lugn, ett ökat självförtroende, en ökad självkänsla samt en känsla av kontroll. Att bibehålla sin sjukskötaridentitet är viktigt, dels för att kunna motivera studerande till sjuksköтарыrket, dels för det egna självförtroendet. Studien visar att vårdlärarna i stora drag var väldigt positivt inställda till att arbeta kliniskt vid sidan om vårdlärararbetet men det framkom även en del negativa aspekter som uttrycks i form av belastningen det medför av att ha två arbeten. Det framkommer även en önskan om att arbeta mera kliniskt för att upprätthålla den kliniska kompetensen, och då detta inte är möjligt uppstår en känsla av otillräcklighet.</p> <p>Slutsatsen av denna studie visar på många goda fördelar med att arbeta kliniskt vid sidan om vårdläraryrket. Vårdlärare vill arbeta kliniskt för att upprätthålla sin kliniska kompetens men möjligheterna till det är begränsade. Denna studie bidrar till en ökad förståelse för hur viktigt vårdlärare upplever det att upprätthålla sin kliniska kompetens genom att arbeta kliniskt.</p>		
Nyckelord: Vårdlärare, kompetens, klinisk kompetens, upprätthållande av kompetens, fortbildning, upplevelse, kvalitativ innehållsanalys		
Datum: 25.4 2024	Sidantal: 35	Bilagor: 3

Åbo Akademi - Faculty of education and welfare studies

Master's thesis in caring science

Subject: Caring Science		
Author: Ann-Sofi Lundström		
Title: Nursing teacher's experiences of working clinically alongside the teaching profession: A qualitative interview study.		
Supervisor: Monika Koskinen		
<p>Abstract:</p> <p>Social- and healthcare is an area that develops at a rapid pace and is constantly faced with major challenges. This contributes to greater demands on nursing teachers and their competencies and skills. The aim of the study was to investigate nursing teachers' experiences of working clinically alongside the nursing teaching profession.</p> <p>The study has a qualitative research design with an inductive approach. Semi-structured interviews were used as data collection method. Seven nursing teachers from a university of applied sciences and a vocational academy participated and the data was analyzed through qualitative content analysis.</p> <p>The study resulted in four main categories with three subcategories each. The main categories are: <i>added value in teaching, feeling safe, feeling involved and negative impact on health</i>. The result of the study shows that the teaching gets added value as the teacher can improvise and be flexible in teaching and in the use of teaching methods. The nursing teachers feel that student motivation increases when the teaching is perceived as credible. Furthermore, findings indicate that nursing teachers experience an inner calm, increased self-confidence, increased self-esteem, and a feeling of control. Maintaining nursing identity is important, partly to be able to motivate students to the nursing profession, partly for their own self-confidence. The study shows that nursing teachers were generally very positive about working clinically alongside the nursing teaching work, but there were also some negative aspects expressed in the form of the strain that comes with having two jobs. There is also a desire to work more clinically to maintain clinical competence, and when this is not possible a feeling of inadequacy arises.</p> <p>The conclusion of this study shows many good benefits of working clinically alongside the nursing profession. Nursing teachers want to work clinically to maintain their clinical competence, but the opportunities for this are limited. This study contributes to an increased understanding of how important nursing teachers feel maintaining their clinical competence by working in practice.</p>		
Keywords: Nurse educator, competence, clinical competence, maintenance of competence, continuing education, experience, qualitative content analysis		
Date: 25.4 2024	Pages: 35	Appendices: 3

Innehållsförteckning

1 Inledning	6
2. Bakgrund och tidigare forskning.....	7
2.1 Kompetens	7
2.2 Klinisk kompetens	9
2.3 Fortbildning.....	10
3 Teoretiska utgångspunkter	12
3.1 Centrala begrepp	12
3.2 Den caritativa didaktiken	12
3.3 Livsvärldsgrundad didaktik	13
4. Syfte och frågeställningar	14
5. Beskrivning av forskningsprocessen.....	15
5.1 Design och kontext	15
5.2 Urval och deltagare	15
5.3 Datainsamling och material	16
5.4 Analys av data.....	16
6 Etiska frågeställningar	18
7 Resultat	19
7.1 Mervärde i undervisningen	19
7.1.1 Improvisation och flexibilitet.....	20
7.1.2 Trovärdighet.....	21
7.1.3 Motivation.....	22
7.2 Känsla av trygghet	22
7.2.1 Självförtroende och självkänsla	22
7.2.2 Kontroll.....	23
7.2.3 Harmoni	24
7.3 Delaktighet.....	24
7.3.1 Sjukskötareidentitet	24
7.3.2 Samarbete.....	25
7.3.3 Upprätthållande av kompetens.....	26
7.4 Negativ påverkan på hälsan	26
7.4.1 Trötthet.....	26
7.4.2 Mindre fritid.....	27
7.4.3 Känsla av otillräcklighet	28
8 Diskussion.....	29

8.1 Mervärde i undervisningen	29
8.2 Känsla av trygghet	30
8.3 Delaktighet.....	31
8.4 Negativ påverkan på hälsan	32
9 Metodologiska överväganden	33
9.1 Giltighet	33
9.2 Tillförlitlighet.....	33
9.3 Överförbarhet.....	34
10 Slutsats	35

Källhänvisning

Förteckning över bilagor

Bilaga 1 Intervjuguide

Bilaga 2 Forskningstillstånd

Bilaga 3 Informationsbrev

1 Inledning

Social- och hälsovård är ett område som utvecklas i snabb takt och som ständigt står inför stora utmaningar. Människor lever längre, kulturella mångfalden ökar, tekniken framskrider och klienternas behov blir mera komplexa vilket gör att social- och hälsovårdsorganisationer kräver professionell arbetskraft i större utsträckning än tidigare. Detta ställer i sin tur högre krav på vårdlärare som utbildar ny vårdpersonal. Varje människa har rätt att få den bästa möjliga vård (WHO, 2013) och till det krävs det kunnig vårdpersonal och där har vårdlärare en viktig roll. Enligt Mikkonen et al. (2019b) behöver vårdlärare innovativt kunna utveckla sin kompetens och anpassningsförmåga för att kunna möta de allt snabbare förändringarna i dagens miljö.

Skribentens intresse för detta område väcktes under dennes auskulteringspraktik på en yrkeshögskola. Efter två olika övningslektioner med två olika grupper delades post-it lappar ut åt studerande där de fick ge feedback åt vårdlärarstuderande. Av två olika studerande, från vardera gruppen, kom önskemål om att vårdlärarstuderande kunde berätta eller ta exempel ur verkliga händelser inom klinisk vårdkontext. Dessa två post-it lappar har bidragit till intresset att göra denna studie.

Det är forskat mycket kring kompetens och upprätthållande av kompetens. Att upprätthålla den kliniska kompetensen är det dock forskat lite om. Hur kliniskt arbete på fältet inverkar på vårdlärares undervisning och upplevelse av att undervisa saknar forskning. Skribenten är intresserad av att ta reda på hur vårdlärare upplever att kliniskt arbete påverkar deras undervisning och deras känsla av att undervisa.

2. Bakgrund och tidigare forskning

Detta kapitel behandlar information som behövs för att kunna förstå kontexten kring denna studie. En litteratursökning gjordes i oktober och november 2023 i databaserna Medline, Cinahl, Pubmed och Academic search complete för att hitta relevanta tidigare forskningar. Sökorden som användes var: *competence, teachers, educators, nursing, healthcare, clinical competence, clinical work, experiences of continuing development, faculty development, work integrated learning* och *professional qualities*. Kraven som ställdes på artiklarna var att de skulle vara referatgranskade och skrivna på svenska, finska eller engelska. Tidsperioden på artikelsökningen sattes på åren 2017–2024. I januari 2024 gjordes en tilläggsökning som baserades på snöbollseffekten, det vill säga skribenten hittade nya artiklar ur tidigare forskningars källhänvisning. Under den andra sökningen användes även artiklar som var skrivna före år 2017.

2.1 Kompetens

Lärarkompetens definieras som flerdimensionell: att vara pedagogiskt kompetent inom läraryrket, ämnet, etik, ledning och organisation, innovation och utveckling, samarbete, hantering av kulturell och språklig mångfald samt en kontinuerlig professionell utveckling (Mikkonen et al. 2019b). Salminen och Koivula (2018) beskriver läraryrket som en dynamisk process som påverkas av organisationsförändringar, verksamhetskulturen inom hälso- och sjukvården, lärarens professionella självkänsla och kärnkompetens, lärarens förhållande till studerande och yrkets framtid. Kärnkompetenser såsom kunskap, färdigheter och attityder behövs för att utbilda kompetent vårdpersonal (Mikkonen et al., 2018; Mikkonen et al., 2019a; Salminen & Koivula, 2018).

Mikkonen et al. (2019a) har inom spetsforskningsprojektet TerOpe utvecklat en modell som beskriver lärarens kompetensområden och kompetensmål. Substanskompetens är ett område och målsättningar inom området är: ”Att kunna identifiera, bedöma och tillägna sig behövlig yrkesmässig och mångvetenskaplig kompetens inom det egna ämnesområdet, med beaktande av verksamhetsområdet och patienten / klienten / kunden.” Ett annat område är kontinuerlig kompetensutveckling där målsättningen bland annat är: ”Att kunna utveckla egna färdigheter på olika sätt, både i arbetslivet och genom fortbildning och vidareutbildning” (Mikkonen et al., 2019a).

Att vara kompetent innebär också en professionell utveckling där vårdlärare skall kunna tänka kritiskt, reflektera och ha undervisningskompetens. I en undersökning gjord av Shin et al. (2023) framkommer det att lärares förmåga att planera och genomföra undervisning är starkt kopplat till ålder, klinisk och pedagogisk erfarenhet, professionell utveckling och kompetens inom undervisning.

Professionella lärare är medvetna om behovet att fortsätta utveckla sina kompetenser och inser vikten av ett livslångt lärande som innebär att ta del av den senaste utvecklingen inom deras undervisningsområde (Tyagi & Misra, 2021). Continuing professional development (CPD) är ett etablerat begrepp inom läraryrket (Samnøy et al., 2023) som syftar på en pågående process genom vilken lärare försöker höja sin kompetens och förbättra sina yrkes- och undervisningsmetoder (Samnøy et al., 2023; Tyagi & Misra, 2021). CPD anses bidra till lärares förmåga att leverera högkvalitativ undervisning som har en direkt påverkan på studerandes läranderesultat (Samnøy et al., 2023).

Vårdlärare omfattas av ett brett spektrum av krav på kunskaper och färdigheter. Enligt Salminen och Koivula (2018) bidrar yrkesutbildning, arbetserfarenhet och lärarutbildning till att lärare behärskar den teoretiska bakgrunden, innehållet och verkligheten i arbetslivet inom branschen. Arbete som vårdlärare är mångsidigt och omfattar olika roller, såsom lärare, forskare och samarbetspartner. Läraren fungerar också som en förebild för studerande genom sitt synsätt på omvårdnad, professionalism och värderingar (Salminen & Koivula, 2018).

Genom att ge studerande konkret utbildning i arbetsrelaterade färdigheter gör att studerande upplever utbildningen som meningsfull och bidrar till att studerande får examen (Berner 2010). Yrkeslärares tidigare yrkeserfarenheter bidrar till en kvalitativ undervisning eftersom läraren är benägen att korsa gränsen mellan sin yrkesidentitet och läraridentitet. Lärare som lyckas balansera dessa identiteter är bäst förberedda att undervisa i sina yrkesämnen (Fejes & Köpsén, 2014). Berner (2010) beskriver lärande i yrkesutbildningar som ett gränsarbete som handlar om att både upprätthålla och upplösa gränser mellan skola och arbetsliv. Han menar att yrkeslärare kan ses som gränsarbetare som är medlem i flera praktikgemenskaper. Fejes och

Köpsén (2014) använder begreppet ”*boundary crossing*” för att beskriva hur yrkeslärare formar sin identitet i gränslandet mellan tidigare yrkesliv och lärararbete.

2.2 Klinisk kompetens

Förutom den pedagogiska kompetensen behöver vårdlärare även ha en klinisk kompetens och Lejonqvist et al. (2012) har gjort en studie där det framkommer att det finns skillnader i vårdlärares kliniska kompetenser beroende på vilka möjligheter vårdlärare har att spendera ute på arbetsfältet. Vårdlärare med klinisk erfarenhet får ett större djup i undervisningen och upplever själva en bättre förmåga att implementera innovativa strategier (Dozier et al., 2019). Enligt Mikkonen et al. (2022) är erfarenheter från klinisk vårdkontext starkt sammankopplat med vårdlärares förmåga att på ett effektivt sätt undervisa studerande.

Garner och Bedford har i deras studie från 2021 undersökt hur nyutbildade vårdlärare upplever övergången från att jobba som sjukskötare till att jobba som vårdlärare och på vilket sätt erfarenheten påverkar undervisningen. Studien resulterade i fyra huvudteman: balans mellan teori och praktik, socialisering till rollen, verkliga erfarenheter och ansvar för kontinuerligt lärande (Garner & Bedford, 2021). Oprescu et al. har i sin studie från Australien 2017 kommit fram till att 45 % av vårdlärare känner sig osäkra på sin kompetens som vårdutbildare, främst inom datatekniska färdigheter och tekniskt kunnande.

Kliniska färdigheter är centrala i vårdutbildningen. Att lära ut kliniska färdigheter är ett komplext område och processen beror på vårdlärares sammanhang och erfarenhet och innebär en hög kognitiv belastning (Wurth et al., 2023). En stor del av studerande inom hälso- och sjukvårdsbranschen stöter på svårigheter inom ramen för kliniska färdigheter under studierna. Dessa utmaningar framträder främst under praktiska uppgifter och genom att identifiera dem underlättar det planeringen och utvecklingen av vårdlärares kompetenser, vilket i slutändan leder till god patientvård (Wurth et al., 2023).

Klinisk kompetens är ett begrepp som är svårdefinierbart eftersom man kan se på det ur flera perspektiv. Lejonqvist (2018) definierar kärnan i klinisk kompetens som en förmåga att på ett etiskt och äkta sätt möta patienten så hen upplever sig sedd, hörd och respekterad. Enligt Salminen och Koivula (2018) behöver vårdlärare ha klinisk omvårdnadskompetens för att vara

trovärdig. Med klinisk omvårdnadskompetens avses teoretisk och praktisk kunskap om omvårdnad och dess kombination. Användningen av verkliga problemsituationer i undervisningen främjar den praktiska tillämpningen av studerandes teoretiska kunskaper i praktiken, vilket minskar det så kallade ”gapet” mellan teori och praktik (Salminen & Koivula, 2018). Lärarens goda och aktuella kunskapsbas och genuina intresse för omvårdnad samt en systematisk interaktion mellan vårdlärare och studerande förbättrar studerandes lärande och professionella utveckling menar Salminen och Koivula (2018).

2.3 Fortbildning

Smith et al. (2023) har gjort en litteraturöversikt över fortbildningsbehov hos vårdlärare. Syftet med studien var att undersöka vilken forskning som gjorts samt vilka utvecklingsbehov som behövs. Det konstateras att vetenskapliga artiklar om ämnet är litet. Ur artikeln framkommer fyra teman som är i utvecklingsbehov: professionella kompetenser, ledning och resurser, kommunikation och samarbete samt förmågan att kunna reflektera över sina egna behov (Smith et al., 2023). Enligt Koskimäki et al. (2021) sker kompetensutveckling genom formell fortbildning men också genom informellt samarbete i det dagliga arbetet och lärande som en del av det dagliga arbetet är centralt för yrkesmässig utveckling och kan relateras till livslångt lärande. Mlambo et al. (2021) har gjort en metaanalys över den kvalitativa forskningen av sjukskötares erfarenheter och upplevelser av fortbildning. Studien visar att sjukskötare värdesätter fortbildning och anser att det är grundläggande för den egna utvecklingen och livslångt lärande. Vidare visar studien också att fortbildning håller sjukskötares kunskaper och färdigheter uppdaterade.

Vårdlärares kompetens och upprätthållande av kontinuerligt lärande har viktiga effekter vid utbildning av framtida yrkesverksamma och genom att se fördelarna med professionell utveckling ökar motivationen att lära menar Koskimäki et al. (2022).

Kompetenta och professionella lärare är en förutsättning för att kunna säkerställa en kvalitativ undervisning. Det har forskats en hel del kring kompetens hos vårdlärare, främst från ett akademiskt och pedagogiskt perspektiv. Förutom de perspektiven behöver vårdlärare också klinisk kompetens vilket tydligt framgår från tidigare forskningar (Shin et al., 2023). Lejonqvist et al. (2012) pratar om vikten av verkliga händelser och menar att det krävs kunskap för att kunna lära ut.

Att sträva efter en kontinuerlig professionell utveckling inom klinisk och pedagogisk skicklighet innebär att vårda sin kunskapsbas med klinisk, medicinsk och pedagogisk kunskap. För att detta skall vara möjligt krävs en hållbar anpassning av studieplaner och utbildningsprogram (Wurth et al., 2023).

3 Teoretiska utgångspunkter

Denna del av studien behandlar centrala begrepp och teoretiska utgångspunkter som ligger som grund för att förstå kontexten kring studien. Som teoretiska utgångspunkter används den caritativa didaktiken och livsvärldsgrundad didaktik.

3.1 Centrala begrepp

Sjukskötare har en mångvetenskaplig kunskapsbas om medicin och farmakologi, en teoretisk kunskap inom samhälls- och beteendevetenskaper samt kan använda sig av vårdvetenskaplig information vid planering, genomföring, utvärdering och utveckling av vårdarbete. Sjukskötarens uppgift är att förverkliga och utveckla vårdarbete som främjar och upprätthåller hälsa, förebygger och botar sjukdomar samt rehabiliterar (Studieinfo, u.å.).

Vårdlärare innebär att man kombinerar sitt yrke inom social- och hälsovård med vårdvetenskap och pedagogiska studier och blir således behörig att undervisa. Enligt Förordning om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (HSL, 1998) innebär behörighet för ämneslärare i Finland att man har avlagt en högre högskoleexamen, 60 sp (studiepoäng) i undervisningsämnet samt 60 sp i pedagogiska studier för lärare. För lärare inom social- och hälsovård, det vill säga vårdlärare, omfattar studierna 60 sp vårdvetenskap och 60 sp didaktiska studier. För att texten skall vara mer lättläst används framöver begreppen vårdlärare och lärare för lärare inom social- och hälsovård.

Klinisk kompetens syftar i denna avhandling på att vårdlärare har erhållit sin kunskap och sina erfarenheter genom kliniskt arbete på fältet som sjukskötare. Synsättet som skribenten har på klinisk kompetens kan liknas med begreppet arbetslivserfarenhet där begreppet betyder erfarenhet från yrkesverksamhet (Svenska Akademiens ordböcker, 2022).

3.2 Den caritativa didaktiken

Den caritativa didaktiken är förankrad i humanvetenskaplig och hermeneutisk tradition och fokuserar på helhet, förståelse och mening. Den kännetecknas av ett etiskt bildningsansvar där den pedagogiska kärleken ses som ethos. Pedagogisk kärlek innebär att läraren genom en

caritativ etisk hållning, ödmjukhet, trygg fasthet, tålmodighet och en stark tro på bildningens och fostrans möjligheter visar omsorg om studerande. Som kraftkällor i bildningen ses en hängivenhet för ämnet och kärleken till studerande. Bildningen bör omfatta *huvud, hjärta och hand*, där hjärtat står för det goda och det etiska, huvudet för det sanna och intellektuella och handen för det sköna och estetiska (Matilainen, 2004 s 21–34). Etiskt förhållningssätt visar att människan har tillägnat sig kunskap och en förståelse för det *goda, sanna och sköna*. Det goda, sanna och sköna hos den blivande vårdaren är det man strävar efter (Matilainen, 2004). Inom caritativ didaktisk kultur lotsar man studerande till att bli en del av gemenskapen kring det man tror på och står för, det vill säga den gemensamma värdegrunden, ethos (Matilainen, 2004 s. 21–34).

3.3 Livsvärldsgrundad didaktik

Begreppet livsvärld avser den värld som vi är hemmastadda i genom våra levda erfarenheter och som ligger som grund till att förstå världen (Rosberg, 2017 s. 127–130). Det fenomenologiska perspektivet riktar sig till de normala och rutinmässiga aspekterna av vardagslivet (Denscombe 2018; Persson & Sundin, 2017) och har sin utgångspunkt i individens upplevelser av livsvärlden (Persson & Sundin, 2017). Att som forskare ha en livsvärldsansats innebär att man har som målsättning att förstå världen just som den är och detta innebär att man behöver vara öppen och följsam till det som studeras (Persson & Sundin, 2017).

En livsvärldsgrundad didaktik enligt Ekebergh (2004) innebär en öppenhet till det som visar sig i lärande sammanhang. Den livsvärldsgrundade didaktiken sätter fokus på levd erfarenhet och mötet i lärandekontexten, och börjar alltid i mötet mellan lärare och studerande och mellan lärare/studerande och ämnet som är i fokus för undervisning och lärande. Vidare menar hon att berättelsen är viktig i det didaktiska mötet mellan lärare och studerande och med livsvärldsberättelse syftar hon på en levd erfarenhet av lärande i vårdkontexter. Ekebergh (2004) poängterar även vikten av att lärare interagerar med studerande i det lärande mötet på ett sätt där lärandet stöds och befrämjas. Med detta menar hon att lärare använder till exempel berättelser i undervisningen som studerande kan relatera till utifrån sin erfarenhetsvärld.

4. Syfte och frågeställningar

I detta kapitel beskrivs studiens syfte och frågeställningar. Studiens fokus ligger på upplevelser och erfarenheter. Syftet med studien var att undersöka hur vårdlärare upplever att kliniskt arbete vid sidan om vårdläraryrket påverkar deras undervisning och deras upplevelse av att undervisa.

Frågeställningarna är följande;

1. Hur upplever vårdlärare att erfarenhet från kliniskt arbete vid sidan om vårdläraryrket påverkar deras undervisning?
2. Hur upplever vårdlärare att erfarenhet från kliniskt arbete vid sidan om vårdläraryrket påverkar deras upplevelse av att undervisa?

5. Beskrivning av forskningsprocessen

I detta kapitel beskrivs forskningsprocessen med början från design och kontext, urval, datainsamlingsmetod och hur data har analyserats för att sedan möjliggöra en resultatbeskrivning.

5.1 Design och kontext

Avsikten med denna studie var att undersöka hur vårdlärare tänker och känner i relation till kliniskt arbete och deras undervisning, därför har en kvalitativ ansats valts (Alvehus 2019). Denna kvalitativa studie har sin utgångspunkt i det fenomenologiska och empiriska materialet. Det metodologiska angreppssättet är induktivt där skribenten förutsättningslöst har arbetat med analysen av datamaterialet i syfte att söka mönster och uppnå en teoretisk förståelse (Alvehus, 2019; Lundman & Hällgren Graneheim, 2017). Eftersom studiens mål är att undersöka vårdlärares upplevelser är metoden motiverad för studien.

5.2 Urval och deltagare

Informanterna till studien valdes ut enligt bekvämlighetsurval som enligt Alvehus (2019) betyder att man väljer informanter som finns lättillgängliga. I denna studie valdes informanter på basen av ort, det vill säga skribenten ville ha den möjligheten att lätt kunna ordna fysiska intervjuträffar men det gavs även möjlighet till virtuella träffar via zoom. För att få en bredare syn inom forskningsområdet har skribenten sökt informanter från både yrkeshögskola och yrkesakademi (Alvehus, 2019). Informanterna från yrkeshögskola (3st) kontaktades personligen via mejl av skribenten. För att få kontakt med vårdlärare från yrkesakademin sände rektorn ut ett informationsmejl angående studien där lärare frivilligt fick ta kontakt med skribenten vid intresse om deltagande. Skribenten tog emot tre mejl om intresse och tog sedan själv direkt kontakt med en fjärde lärare. För att få delta i studien behövde informanterna ha arbetat minst 2 år som vårdlärare samt arbetat kliniskt vid sidan om läraryrket minst 80h under de senaste två åren. Urvalet begränsades inte av andra aspekter som exempelvis ålder och kön (Henricson & Billhult, 2017) eftersom det inte anses vara relevant för studiens resultat. Skribenten ville intervjua åtta vårdlärare för studien men det var svårt att hitta informanter som uppfyllde kriterierna och ville ställa upp på intervju så i slutändan blev det sju vårdlärare som intervjuades. Sex intervjuer hölls under december 2023 och den sjunde i början på januari 2024.

Informanterna i studien var av varierande ålder, olika kön och med olika lång erfarenhet inom vårdlärarkyrket.

5.3 Datainsamling och material

Som datainsamlingsmetod användes intervjuer. Vid intervjuer används det som informanter berättar för forskaren som datamaterial (Denscombe, 2017). Intervjuerna var semistrukturerade vilket betyder att frågorna var bestämda på förhand men ordningsföljden kan variera under intervjuerna. Semistrukturerade intervjuer ger möjlighet för informanterna att berätta mer utförligt vid intresse (Denscombe, 2017). Skribenten har varit aktiv i sitt lyssnande och i sitt arbete med följdfrågor under intervjuerna (Alvehus, 2019). Intervjufrågorna som finns representerade i intervjuguiden (se bilaga 1) är väldigt konkreta och skribenten upplevde att vissa informanter svarade kortfattat medan andra berättade och ville diskutera mera öppet kring frågorna. Informanterna fick välja om de ville träffas fysiskt eller virtuellt vid intervjutillfället. Två intervjuer utfördes via fysisk träff på informanternas arbetsplats, en intervju utfördes via fysisk träff på annat ställe och resten virtuellt via zoom.

Skribenten använde ljudinspelning under intervjuerna och samtliga informanter gav samtycke till deltagande i forskning och samtycke till hantering av personuppgifter i början av intervjutillfället. Längden på intervjuerna var mellan 16–48 minuter långa. Intervjuerna sparades på Panopto tills de var transkriberade till text. Den transkriberade texten var mellan 3–6 sidor per intervju, Times New Roman 12 skrivet med enkelt mellanrum.

5.4 Analys av data

Datamaterialet har analyserats med hjälp av kvalitativ innehållsanalys enligt Graneheim och Lundman (2004). Kvalitativ innehållsanalys valdes eftersom analys och tolkning av texter baseras på erfarenhetskunskap som uttrycks genom beskrivningar och tolkningar på olika abstraktionsnivåer. Texten som tolkades ses i sitt sammanhang och har inte en given mening utan tolkningen gjordes via forskarens ögon (Lundman & Hällgren Graneheim, 2017). Denna studie har en induktiv ansats vilket betyder att skribenten sökte mönster i materialet och utförde en innehållsanalys utifrån informanternas berättelser om sina upplevelser. Studien fokuserar på det manifesta innehållet, det vill säga det textnära innehållet i intervjuerna som beskrivs i form av kategorier och underkategorier. Skribenten har arbetat textnära men samtidigt använt sig till viss del av abstraktion och tolkning.

Skribenten påbörjade analysprocessen med att läsa igenom intervjutexterna flera gånger för att bli förtrogen med materialet. Därefter plockades *meningsenheter* ut, det vill säga meningar och stycken som hör ihop med sammanhanget och som svarar på frågeställningarna i studien. Meningsenheterna *kondenserades* för att bli mera lätthanterliga. Vid kondenseringen bevarades det centrala innehållet men texten gjordes kortare (Lundman & Hällgren Graneheim, 2017). Efter kondenseringen abstraherades texten till *koder* som är en kort beskrivning av innehållet där forskaren ser till kontexten kring meningsenheten samt studiens syfte (Lundman & Hällgren Graneheim, 2017). Därefter sammanslog skribenten koder till *underkategorier* där det i samma underkategori fanns flera koder som är närbesläktade och skiljer sig från de övriga underkategorierna. Slutligen skapades *kategorier* utgående från underkategorierna. Kategorierna har en högre abstraktionsnivå än underkategorierna och presenterar studiens resultat. Analysen resulterade i 4 kategorier och 12 underkategorier.

6 Etiska frågeställningar

Forskningsprocessen är planerad utifrån Forskningsetiska delegationens riktlinjer (2023) för att uppnå god vetenskaplig praxis. Till god vetenskaplig praxis räknas tillförlitlighet, ärlighet, uppskattning och ansvarstagande. Det är viktigt att man har alla nödvändiga tillstånd, samtycken och etiska förhandsbedömningar som behövs innan man påbörjar insamling av material (TENK, 2023). Skribenten har enligt anvisningar ansökt om forskningstillstånd (se bilaga 2) av yrkeshögskolan Novia. Ansökan innehöll: forskningsansökan, dataskyddsmeddelande, datahanteringsplan, forskningsplan, informationsbrev, intervjuguide, samtyckesblankett till att delta i studien och samtyckesblankett för hantering av personuppgifter. Vid yrkesakademin fick skribenten tillstånd av rektorn att utföra intervjuer med lärarna.

Som utgångspunkt inför intervjuerna har skribenten försökt uppnå förtroende från informanterna genom att ge god och saklig information om studiens syfte och informanternas rättigheter. Förtroendet är viktigt enligt forskningsetiska delegationen (2023) och kan endast bevaras om skribenten respekterar informanternas människovärde och rättigheter. Informanterna informerades om att det är frivilligt att delta i studien samt att de har rätt att avbryta när som helst utan att behöva uppge orsak.

Informanterna informerades även om att insamlad data (inspelade intervjuer) lagras på ett säkert sätt som vetenskapen kräver tills intervjuerna är transkriberade och de på ett omsorgsfullt sätt förstörs. Den transkriberade texten är fullkomligt anonym, det ingår varken namn eller annat som kan kopplas till informanten.

7 Resultat

I detta kapitel redovisas resultatet av studiens insamlade data. Studiens forskningsfrågor lyder: *Hur upplever vårdlärare att erfarenhet från kliniskt arbete vid sidan om vårdläraryrket påverkar deras undervisning* och *hur upplever vårdlärare att erfarenhet från kliniskt arbete vid sidan om vårdläraryrket påverkar deras upplevelse av att undervisa*. Analysen resulterade i fyra kategorier: mervärde i undervisningen, känsla av trygghet, delaktighet och negativ påverkan på hälsan. Under varje kategori finns flera underkategorier (se tabell 1).

Kategori	Underkategori
Mervärde i undervisningen	Improvisation och Flexibilitet
	Trovärdighet
	Motivation
Känsla av trygghet	Självförtroende och Självkänsla
	Kontroll
	Harmoni
Delaktighet	Sjukskötariidentitet
	Samarbete
	Upprätthållande av kompetens
Negativ påverkan på hälsan	Minskad ork
	Mindre fritid
	Känsla av otillräcklighet

Tabell. 1 Resultatkategorier

7.1 Mervärde i undervisningen

I analysen framkommer det att vårdlärare upplever att undervisningen får ett mervärde genom att läraren har klinisk erfarenhet och klinisk kompetens. Mervärde i undervisningen beskriver med underkategorierna *improvisation och flexibilitet*, *trovärdighet* och *motivation* de faktorer som ger ett mervärde i undervisningen.

7.1.1 Improvisation och flexibilitet

Lärarna i studien anser att det är viktigt att vara flexibel och kunna improvisera i undervisningen. Att kunna ändra den planerade undervisningen under själva lektionen, om man märker att man förlorat studerandes intresse och/eller motivation, gör att man kan fånga upp dem igen vilket har en positiv effekt på studerandes inläring och ger undervisningen ett mervärde. Lärarna uttrycker att det blir en annan dimension på undervisningen om läraren är flexibel och kan improvisera. Vid case-övningar eller rollspel har läraren stor nytta av sin praktiska erfarenhet då hen direkt kan använda sig av riktiga patientfall vilket gör övningarna trovärdiga och studerande motiverade. En vårdlärare poängterar även att det är betydligt roligare att undervisa då man kan variera sina undervisningsmetoder.

”Jag tycker ju också om att variera mina undervisningsmetoder, inte riktigt bara så att man visar powerpoint slides utan det kan vara allt möjligt med case, rollspel och övningar och där har jag nog stor nytta av mitt jobb”

Eftersom det är stora skillnader mellan studerandegrupper är det bra att kunna ändra på sin undervisning efter behov. Under intervjuerna framkommer det tydligt att det finns stora skillnader beroende på om man undervisar vuxenstuderande eller ungdomar. Speciellt ungdomar tappar snabbt koncentrationen om lektionen upplevs tråkig. Lärarna lyfter också fram hur viktigt det är att ha den praktiska kunskapen speciellt då man undervisar i praktiska ämnen. Då läraren har den praktiska kliniska kunskapen har hen lättare att koppla samman den med teorin och lära ut sitt ämne på ett mera sammanhängande sätt. Studien visar också att undervisningen blir intressantare och mera flexibel då läraren kan improvisera och ta exempel direkt ut verkligheten.

”min undervisning så blir mycket mera levande när jag får ta in olika saker utifrån att det inte alltid blir så där teoretiskt”

Resultatet visar också att lärare använder sig mycket av den kunskapen och erfarenheten som de har från sitt kliniska arbete, allt från hur system och apparaturer fungerar till riktiga patientfall. Det poängteras även att det är roligt att undervisa inom det område som man arbetat kliniskt inom eftersom lektionen inte behöver vara så strukturerad på förhand utan läraren känner sig trygg med ämnet och har därför lättare att improvisera. Läraren utstrålar ofta ett

engagemang om ämnet ligger hen varmt om hjärtat och lärarens engagemang smittar lätt av sig på studerande vilket har en positiv inverkan på deras inläring.

”ett ämne som du håller som du själv har jobbat med så känns mycket bättre då du kan lite .. dra ur hatten också och berätta om olika saker”

7.1.2 Trovärdighet

Om studerande upplever att läraren inte behärskar på vad hen undervisar om ger det en känsla av osäkerhet hos studerande. Känslan av osäkerhet har en direkt koppling till inläringen och därför är det av största vikt att läraren och lärandet känns trovärdigt. Det är svårt att ha den senaste informationen om vad som händer ute i arbetslivet om man inte jobbar kliniskt anser lärarna och de upplever också ett välbefinnande och en inre trygghet då de känner sig säkra på det de undervisar om.

”då kan jag som direkt sätta fram att det här är nyaste nytt för det här vet jag för jag jobbar med det här och med de här sakerna så..”

”man upprätthåller sitt kunnande men också att man håller sig lite ajour med vad som händer inom vården ... om det är något de byter eller nya tekniker”

Lärare som arbetar kliniskt upplever att de har mera substans vilket har en direkt påverkan på att studerande upplever vårdläraren och undervisningen som trovärdig. Det framkommer även här skillnaden på att undervisa ungdomar och vuxenstuderande.

”vuxna och läroavtal är ju nog mera utmanande på det viset att .. de kräver att man ska ha kunskap ... alltså praktisk kunskap”

Vuxenstuderande förutsätter att lärare har den kliniska kompetensen inom det område de undervisar i. Vuxenstuderande är även relativt snabba på att ifrågasätta läraren och dennes kunskaper. Tekniken inom hälso- och sjukvården går snabbt framåt och det dyker upp nya metoder och material kontinuerligt. Resultatet visar att om läraren inte är ute på fältet med jämna mellanrum är det omöjligt att hålla sig uppdaterad om allt nytt som händer ute på fältet och då upplevs inte undervisningen eller läraren som trovärdig.

7.1.3 Motivation

Lärarna anser att gemenskap är en av grundpelarna i den inkluderande skolan som främjar pedagogiskt välmående hos såväl personal som studerande. Att få studerande att känna sig inkluderade i gemenskapen kan uppnås genom att läraren är öppen för diskussion, lyssnar på studerande samt kan via egna berättelser från arbetsfältet ge studerande känslan av gemenskap. En lärare uttrycker att de lärare som upprätthåller sin kliniska kompetens genom att arbeta ute på fältet vid sidan om är bättre lämpade att undervisa i kliniska ämnen.

”man är en mycket bättre lärare och studerande gillar också lärare som nyligen varit ut och vet hur det går till ...”

Många lärare poängterar att studerande uppskattar lärare som arbetar kliniskt vid sidan om. Lärarna beskriver att undervisningen blir mera levande och intressant. Studerande uttrycker i kursutvärderingar i en yrkeshögskola att de uppskattar att läraren jobbar kliniskt med motiveringen att *”de vet vad de pratar om, hur det går till och kommer med egna nya exempel”*. Alla lärare är överens om att studerande blir mera motiverade då läraren använder sig av egna berättelser från arbetsfältet. Det framkommer även att om läraren är motiverad och engagerad i det hen undervisar om överförs motivationen till studerande. En motiverad lärare som bjuder in studerande till diskussion och frågeställningar leder till motiverade studerande som känner sig delaktiga och därmed får undervisningen ett mervärde.

7.2 Känsla av trygghet

Resultatet visar att vårdlärare känner sig mer trygga i sin roll som lärare när de arbetar kliniskt samtidigt. Tryggheten beskrivs av dem som en förutsättning för att trivas på sitt arbete och kunna förmedla kunskapen vidare till studerande. Känsla av trygghet beskrivs med underkategorierna *självförtroende och självkänsla, kontroll och harmoni* hur vårdlärare upplever trygghet i arbetet som lärare.

7.2.1 Självförtroende och självkänsla

Självförtroende och självkänsla är två begrepp som alla lärare tog upp och tolkas av dem som väldigt betydelsefulla begrepp. Självförtroende är kopplat till prestation där lärarna känner sig säkra på sina teoretiska och praktiska färdigheter, självkänsla upplevs som en inre värdering av sig själv. Lärarna anser att dessa begrepp lägger grunden för att kunna förmedla kunskap

vidare till studerande på ett effektivt sätt. Med begreppet ”säker” syftar lärarna också till viss del på att vara säkra i sin roll som lärare och att man har den kunskapen som man lär ut. Två lärare tog katetrisering som exempel och menar att det är svårt att lära ut hur man katetriserar om man inte har gjort det själv någon gång, och genom att ha den praktiska kunskapen kan man även ge egna tips som inte finns att läsas i någon bok.

”jag har ett bättre självförtroende då jag har den här erfarenheten, jag känner mig mera.. Jag känner en större säkerhet i min... lärarroll”

”jag känner mig tryggare i mitt jobb helt enkelt ... och känner att jag vet vad jag gör och vad jag berättar om och så känner jag mig säkrare”

Att ha en stark självkänsla påverkar dels det yttre, hur studerande upplever undervisningen och det konkreta i själva undervisningen, dels ger det en inre känsla av trygghet och självtillit hos läraren som också avspeglas på undervisningen. Då läraren känner sig säker och har självtillit ger det en känsla av välbefinnande. Lärarna lyfter fram att det är viktigt att känna välbefinnande och trygghet i sin roll som lärare för att kunna prestera på bästa möjliga vis och för att trivas med sitt arbete.

7.2.2 Kontroll

Kontroll kan ses ur flera synvinklar. Resultatet visar att lärare dels vill ha kontroll över allt nytt som händer ute på fältet för att kunna förmedla det allra nyaste till studerande. Eftersom alla system och processer inom sjukvården ständigt ändras och förnyas så känner lärarna ett behov av att hänga med i utvecklingen och hålla sin kompetens uppdaterad. Speciellt de lärare som undervisar mycket i praktiska ämnen ser det som väldigt viktigt. En lärare lyfter också fram att hen ska vara den som lär studerande och inte tvärtom. Man förlorar kontrollen om det är studerande som berättar hur det går till ute på arbetsfältet.

”då man har de här kliniska övningarna ska jag ska vara den som berättar åt studeranden att hur det går till på fältet och inte mitt emot”

Studien visar också att kontroll har med det egna kunnandet att göra. Lärarna upplever ett behov av att ha kontroll över sitt kunnande och att behärska de praktiska kunskaper som de lär ut. Att känna att man har kontroll över sitt kunnande och sina praktiska färdigheter leder till mindre stress, bättre självförtroende och självkänsla samt ger en känsla av trygghet.

7.2.3 Harmoni

Lärarna upplever att undervisningen blir mera lättsam då läraren har erfarenhet och praktisk kunskap i bagaget. Med lättsam menas att undervisningen är mera spontan och öppen för studerande att vara delaktig i och ställa frågor. Lärarna upplever också att de känner sig lugna och avslappnade vilket ger en positiv atmosfär i klassrummet. En positiv atmosfär i klassrummet har en direkt inverkan på studerandes inläring och är således viktigt.

”det blir som mera så där avslappnat, ledigt och så där på något sätt genom att jag har den här erfarenheten”

Lärarna upplever också att undervisningen blir mera ämnesfokuserad då läraren har ett inre lugn och denne har även lättare att hänga med i var studerande befinner sig i sin lärandeprocess. En lugn lärare förmedlar även lugnet vidare till studerande och det leder till en trygghetskänsla från bådas sidor.

7.3 Delaktighet

Resultatet visar att människan vill känna sig delaktig. Delaktighet innebär att tillhöra en grupp där känslan av att höra till finns. Vårdlärare upplever att det är viktigt att känna sig delaktiga i gemenskapen kring hälso- och sjukvården. Delaktighet beskrivs med underkategorierna *sjuuskötaridentitet*, *samarbete* och *upprätthållande av kompetens* hur vårdlärare upprätthåller sin delaktighet med vårdkontexten.

7.3.1 Sjuuskötaridentitet

Studien visar att lärare, speciellt de som inte arbetat så länge som lärare, upplever att de har en stark sjuuskötaridentitet. Flera lärare upplever att identiteten som sjuuskötare är starkare än identiteten som lärare. Lärarna anser att det är viktigt att upprätthålla sin identitet som sjuuskötare eftersom de känner och vill fortsätta känna delaktighet till vårdkontexten. Att kunna identifiera sig både som lärare och sjuuskötare är något de strävar efter.

”jag skulle ju säga att jag har en ganska kraftig och stark sjuuskötaridentitet medan kanske den där läraridentiteten inte är på samma nivå. Jag har ju jobbat så kort tid också som lärare att jag ser ju nog mig själv som en sjuuskötare och kanske mera som en specialist inom det jag berättar om”

I studien framkommer det också att studerande ofta ser läraren som en förebild och genom att läraren identifierar sig som sjukskötare bidrar det till att studerande upplever delaktighet till vårdgemenskapen.

”att upprätthålla sin identitet som sjukskötare och hålla den intakt tycker jag också är jätteviktigt om man tänker på att nu ska du motivera andra att bli sjukskötare och så identifierar du inte dej själv som det .. men om man jobbar kliniskt så är man så där att jag är sjukskötare, jag har varit sjukskötare och jag fortsätter vara sjukskötare”

7.3.2 Samarbete

Som lärare behöver man ha ett samarbete med olika arbetsplatser inom hälso- och sjukvården eftersom studerande har sina praktikperioder. Genom att lärare känner till olika avdelningar/arbetsplatser kan hen bättre guida studerande i val av praktikplatser. Lärarna upplever också att ett gott samarbete gagnar alla, det underlättar kommunikationen mellan skolan och praktikplatserna.

”man knyter samman till fältet, man får mera kontakter vilket gagnar alla”

”att upprätthålla kontakten främjar samarbete med sjukhusen, med andra avdelningar liksom allt det här som är viktigt, man har ju ut dem på praktik”

Lärarna vill skapa det goda samarbetet med olika arbetsfält i syfte att kunna ordna praktikplatser som motsvarar studerandes önskemål. Genom att veta vad som händer ute på fältet och genom ett gott samarbete stärks känslan av delaktighet. Resultatet visar att då lärare arbetar kliniskt främjar det samarbetet mellan skolan och arbetsfältet samt ger läraren den kunskapen som behövs för att på bästa sätt handleda studerande i val av praktikplats. Det förekommer även en del forskning där både skola och exempelvis sjukhus samarbetar och då är det bra att ha ett gott samarbete redan från tidigare poängterar en lärare. En annan aspekt som kom fram är att lärare även vill hålla kontakten med branschen ifall det senare kommer en önskan från lärarens sida att gå tillbaka till att arbeta som sjukskötare.

7.3.3 Upprätthållande av kompetens

Resultatet visar att lärare arbetar kliniskt vid sidan om lärararbetet främst för att upprätthålla sin kliniska kompetens. Att upprätthålla sin kliniska kompetens innebär att lärarna dels upprätthåller kompetensen de har från tidigare, dels blir uppdaterad om den nyaste kliniska kunskapen från arbetsfältet. Genom att spendera tid ute på arbetsfältet gör att lärare förutom att direkt ta till sig ny kunskap också indirekt lär sig mycket vid sidan om, snappar upp saker som andra diskuterar och pratar om. Lärarna anser att upprätthållande av den kliniska kompetensen bidrar till att undervisningen håller hög kvalitet och studerande får bästa möjliga förutsättningar inför sina praktikperioder. Genom att upprätthålla den kliniska kompetensen behåller lärare känslan av delaktighet med vårdarbetet och dess kontext.

7.4 Negativ påverkan på hälsan

Ett bifynd i analysen var vårdlärares upplevelse av negativa sidor med det kliniska arbetet och skribenten har valt att ta med den kategorin eftersom den är relevant i kontexten. Åsikterna om negativ påverkan på hälsan är splittrade hos vårdlärarna. Vissa anser att det inte finns någon negativ påverkan alls med att arbeta kliniskt vid sidan om, några anser att det är på eget ansvar hur mycket man arbetar kliniskt och att man måste reglera det själv, en del ser klart en negativ påverkan. Kategorin negativ påverkan på hälsan beskriver med underkategorierna *trötthet* och *mindre fritid* de faktorer som har en negativ påverkan på hälsan. Underkategorin *känsla av otillräcklighet* beskriver dels vårdlärares negativa upplevelse av att inte räkna till, dels framkommer en önskan om att arbeta mera kliniskt vid sidan om lärararbetet.

7.4.1 Trötthet

Trötthet som negativ påverkan på hälsan är förknippat med hur mycket läraren jobbar kliniskt vid sidan om. En del lärare arbetar kliniskt under skolloven medan andra arbetar även på kvällar och helger. Trötthet upplevs som ett hinder ifall läraren själv har svårt att reglera hur mycket hen arbetar vid sidan om. Att reglera hur mycket läraren orkar och hinner upplevs olika.

”det skulle ju bli en nackdel om man om man skulle jobba jättemycket eller jobba massor med helger, det har ju inte jag gjort nu då utan det har nog bara varit styrt till lov men jaa det skulle kunna bli som för mycket, så att man inte skulle orka med det här egna jobbet”

Glömska är ett symptom som uppstår som en negativ effekt och är starkt kopplat till stress. Stressen upplevs öka då orken och tiden minskar. Det förekommer även irritation hos lärarna, både på hemmaplan och inom arbetskontexten då tröttheten gör sig påmind.

”känner man nu som då att man är trött och man är lite så där ... Man glömmer saker som man skulle måste komma ihåg så”

”egen ork kan vara mindre nu som då, man orkar inte, man känner sig.. att man har inte.. kanske den här orken alltid på det här jobbet heller man blir mera så där irriterad och glömmer”

Analysen visar också att en del av lärarna upplever stress över att tiden inte räcker till och de hinner inte förbereda de kommande lektionerna lika noggrant som de skulle föredra. De upplever trötthet på kvällarna och känner att de inte hinner återhämta sig inför kommande arbetsdag.

”också känner jag kanske sådär en stress dagtid också i det här jobbet som lärare för då har jag som den pressen att jag vet att jag kommer att vara trött då jag kommer hem på kvällen och att jag hinner inte se så mycket på följande dag”

7.4.2 Mindre fritid

Har man två arbeten blir det ju förstås mindre fritid och mindre tid för återhämtning. Människor är olika och tiden som behövs för återhämtning varierar. Några lärare upplever att de inte hinner med den återhämtning som de skulle behöva medan andra upplever att de inte lider av mindre tid för vila och återhämtning.

”hinner liksom inte vila ut ordentligt”

”enda nackdelen är ju att man inte får den där vilan på samma sätt”

Några lärare upplever det negativt i den meningen att de har mindre fritid jämförelsevis med andra. Speciellt de som har familj och barn som bor hemma lider av att ha minskad fritid och tid för familjen. Att det ofta blir partnern som får dra det största lasset hemma upplevs också stresshöjande och bidrar till en negativ påverkan på hälsan.

7.4.3 Känsla av otillräcklighet

Analysen av intervjuerna visar att det finns en känsla av otillräcklighet hos lärare om de inte har möjlighet att upprätthålla den kliniska kompetensen genom att arbeta kliniskt. Att känna sig otillräcklig har ett direkt samband med upplevelsen av att inte ha den senaste kliniska kunskapen om vad som händer ute på arbetsfältet med nya direktiv och nya arbetsmetoder. Lärarna känner sig inte delaktiga i vårdkontexten och undervisningen blir väldigt teoretisk. Alla lärare är överens om att det är värdefullt att arbeta kliniskt och en del lärare uttrycker en direkt önskan om att arbeta mera inom kliniskt vårdarbete för att känna att de räcker till och kan ge studerande den kunskapen som de anser att studerande behöver.

*”Ja alltså det finns ju inte tid att jobba vid sidan om sådär jättemycket
.. man skulle vilja mera”*

En del lärare anser att det är var och ens val om och/eller hur mycket man arbetar kliniskt vid sidan om medan andra saknar något system gällande att upprätthålla den kliniska kompetensen för lärare i Finland. Det finns en önskan från lärarnas sida om att kunna arbeta kliniskt samtidigt som man arbetar som lärare. Några lärare lyfter fram systemet som de använder sig av i Sverige där man arbetar parallellt som lärare och inom klinisk kontext.

8 Diskussion

I detta kapitel speglas resultatet mot de teoretiska utgångspunkterna och den tidigare forskningen. Syftet med denna studie var att undersöka vårdlärares upplevelser av att jobba kliniskt vid sidan om vårdlärarkyrket. Resultatet av studien visar att vårdlärare i stora drag är väldigt positivt inställda till att arbeta kliniskt vid sidan om lärararbetet men det kom även fram en del negativa aspekter. Det bör poängteras att det endast handlar om sju lärares individuella upplevelser så det är inga absoluta sanningar som kan generaliseras till större grupper. Studien ger ändå en bild av hur lärare upplever kliniskt arbete vid sidan om läraryrket vilket var avsikten med studien.

Studiens första frågeställning var: ”Hur upplever vårdlärare att erfarenhet från kliniskt arbete vid sidan om vårdlärarkyrket påverkar deras undervisning?” Resultatet av studien visar att undervisningen får ett mervärde då läraren har lättare att improvisera och vara flexibel i sin undervisning. Studerandes motivation ökar eftersom de upplever att undervisningen är trovärdig, och detta uttrycks i form av att läraren använder sig av egna berättelser ur vårdverkligheten.

Studiens andra frågeställning var: ”Hur upplever vårdlärare att erfarenhet från kliniskt arbete vid sidan om vårdlärarkyrket påverkar deras upplevelse av att undervisa?” Av resultatet framkommer det att lärare upplever ett inre lugn, ett ökat självförtroende samt en känsla av kontroll. Att bibehålla sin sjukskötaridentitet upplevs tillfredställande ur flera olika synvinklar. För att kunna motivera studerande till vårduyrket är det viktigt att själv identifiera sig som sjukskötare och det finns även en stolthet i att titulera sig som sjukskötare. Lärare har även lättare att hitta bra praktikplatser åt studerande då det finns ett naturligt samarbete med vårdkontexten.

8.1 Mervärde i undervisningen

Tidigare forskning visar att det är viktigt att vårdlärare har klinisk kompetens och att den upprätthålls. Enligt Dozier et al. (2019) har lärare med klinisk kompetens ett större djup i undervisningen samt en bättre förmåga att implementera innovativa strategier. Informanterna i denna studie lyfter fram vikten av att genom improvisation under lektionerna kunna ge studerande kunskap enligt den kunskapsnivå de befinner sig på. Studerandes motivation anses öka då läraren tar exempel och berättar om riktiga patientfall, detta anser även Lejonqvist (2012) då hon poängterar att det krävs klinisk kunskap för att kunna lära ut.

Att vara trovärdig som lärare upplevs som viktigt, genom att studerande upplever läraren och undervisningen som trovärdig bidrar det till att studerande är motiverade och tar till sig kunskapen på ett djupare plan. Salminen och Koivula (2018) styrker vikten av trovärdighet och lyfter fram begreppet omvårdnadskompetens med vilket de menar en teoretisk och praktisk kunskap om omvårdnad samt en kombination av dessa. Omvårdnadskompetensen bidrar enligt dem till att minska på ”gapet” mellan teori och praktik. Denna studie visar också hur viktigt det är att redan i klassrummet kunna koppla samman teori och praktik. Studerande har lättare att ta till sig kunskapen om de ser sambandet vilket stärker deras inläring.

Salminen och Koivula (2018) anser att lärarens kunskapsbas, genuina intresse för omvårdnad och den systematiska interaktion mellan lärare och studerande förbättrar studerandes lärande och professionella utveckling vilket också denna studie styrker. Informanterna upplever sin kunskapsbas som mera komplex och genom den har de mera verktyg till att utforma undervisningen så den motsvarar studerandes förväntan och behov. Detta kan relateras till en livsvärldsgrundad didaktik utgående från vilken Ekebergh (2004) poängterar vikten av att vårdlärare interagerar med studerande i det lärande mötet på ett sätt så att lärandet stöds och befrämjas. Hon anser också att berättelsen är viktig i det didaktiska mötet mellan lärare och studerande där läraren använder sig av egna exempel i undervisningen som studerande kan relatera till utifrån sin erfarenhetsvärld. Lärares kliniska arbete vid sidan om läraryrket ger dem nya och aktuella patientfall att använda sig av i sin undervisning vilket ökar motivationen hos studerande. Informanterna upplever också att de får en djupare kontakt med studerande och därav får undervisningen ett mervärde.

8.2 Känsla av trygghet

Resultatet av denna studie indikerar vikten av att ha ett starkt självförtroende och en stark självkänsla. Genom att känna sig säker på sina egna kunskaper och färdigheter upplevs ett inre lugn och en känsla av trygghet. Informanterna upplever att denna trygghetskänsla uppnås genom att arbeta kliniskt vid sidan om lärararbetet. Enligt Koskimäki et al. (2021) sker kompetensutveckling förutom genom formell fortbildning även genom informellt samarbete i det dagliga arbetet och detta påvisas även i denna studie där det framkommer att man lär sig mycket informellt, bara genom att lyssna på vad andra pratar om. Mlambo et al. (2021) har i sin studie kommit fram till att sjukskötare värdesätter fortbildning och anser att det är grundläggande för den egna utvecklingen och för livslångt lärande vilket även denna studie

visar. Informanterna anser att kliniskt arbete vid sidan om läraryrket är en form av fortbildning som bidrar till att kunskaper och färdigheter hålls uppdaterade. Genom att hålla sina kunskaper och färdigheter uppdaterade upplever de ett inre lugn samt ett starkare självförtroende och en starkare självkänsla.

En del av informanterna, de som inte arbetar kliniskt så ofta, uttrycker en känsla av osäkerhet. Osäkerheten uppstår som en konsekvens av att inte hinner lära sig allt väsentligt ute på arbetsfältet, speciellt eftersom utvecklingen går så fort fram. Oprescu et al. visar i sin studie från 2017 att 45 % av vårdlärare känner sig osäkra på sin kompetens som vårdutbildare, främst inom datatekniska färdigheter och tekniskt kunnande och detta fenomen verkar fortsätta sex år senare. Detta ger en indikation på hur viktigt det är att arbeta kliniskt för att dels upprätthålla kompetensen, dels för att känna sig trygg i sitt arbete.

Informanterna som deltog i denna studie lyfte fram flera faktorer som kan relateras till deras känsla av kontroll och därav blev kontroll en underkategori. Vårdlärare har ett etiskt bildningsansvar som enligt Matilainen (2004) innebär att den pedagogiska kärleken ses som ethos. Inom detta sammanhang kan behovet av kontroll ses som lärarnas uttryck av att ge studerande den bästa möjliga undervisning. Kraftkällor i bildningen utgörs av en hängivenhet för ämnet och kärleken till studerande (Matilainen, 2004) vilket även denna studie styrker i sammanhanget av att lärare vill ge studerande den bästa möjliga undervisningen.

8.3 Delaktighet

Att upprätthålla kompetensen är den största anledningen till att vårdlärare arbetar kliniskt vid sidan om lärararbetet vilket ger uttryck för vikten av att bibehålla samt uppdatera sin kompetens. Flera tidigare studier visar på samma resultat, där lärare är medvetna om behovet att fortsätta utveckla sina kompetenser och ta del av den senaste utvecklingen och förbättra sina yrkes- och undervisningsmetoder (Tyagi & Misra, 2012; Samnoy et al., 2023). Resultatet av studien indikerar liksom tidigare forskning att lärares undervisning får ett djupare innehåll och har en direkt inverkan på studerandes inläring.

Studiens resultat stämmer även överens med tidigare forskningsresultat gällande yrkesidentiteter. Berner (2010) beskriver lärande som gränsarbete där det är viktigt att både upprätthålla och upplösa gränser mellan skola och arbetsliv. Enligt Fejes och Köpsén (2014)

finns det ett samband mellan yrkeslärares erfarenheter och kvalitativ undervisning. Resultatet i denna studie stämmer överens gällande dessa faktorer men det framkommer även en önskan om att bibehålla sin sjukskötaridentitet som en möjlighet att återgå till att arbeta som sjukskötare. Studiens teoretiska utgångspunkt beskriver lärarens uppgift att lotsa studerande till att bli en del av gemenskapen som man tror på och står för, den gemensamma värdegrunden (Matilainen, 2004). Detta kommer även fram i denna studie där informanterna anser att man behöver tillhöra gemenskapen för att kunna motivera studerande och vara en bra förebild.

Denna studie visar även att skolorna behöver ha ett gott samarbete med hälso- och sjukvården, speciellt eftersom studerande har sina praktikperioder men även eftersom det förekommer en del forskning där hälso- och sjukvården och skolor deltar gemensamt. Genom att lärare själva arbetar kliniskt främjar det ett nära samarbete där läraren har inblick i olika praktikplatser och kan stödja studerande under deras praktikperioder och val av praktikplatser.

8.4 Negativ påverkan på hälsan

I tidigare studier framkommer det mycket positivt med att upprätthålla sin yrkeskompetens inom hälso- och sjukvård. Specifik forskning kring att arbeta kliniskt vid sidan om vårdlärararbetet saknas. Resultatet i denna studie indikerar på mycket positivt men det framkommer även en del negativa aspekter, såsom belastningen av att utföra två arbeten samtidigt vilket informanterna beskriver i form av minskad ork och mindre fritid.

Informanterna uttrycker en önskan om att arbeta mera kliniskt för att upprätthålla sin kliniska kompetens. Då denna önskan inte alltid går att tillfredsställa uppstår en känsla av otillräcklighet och därav blev det en underkategori. Detta kan liknas med Lejonqvist et al.:s forskning (2012) där det konstateras att det finns skillnader i lärares kliniska kompetenser beroende på vilka möjligheter de har att verka ute på arbetsfältet. Enligt Wurth et al. (2023) behöver lärare uppdatera sin kliniska kunskap för att den professionella utvecklingen hos lärare skall hållas kontinuerlig och tillfredsställande. Under två intervjuer uppstod diskussion kring att det borde finnas ett system i Finland där vårdlärare skulle ha möjlighet att dela upp arbetet genom att arbeta en del som lärare och en del som sjukskötare ute på arbetsfältet.

Resultatet av denna studie indikerar att vårdlärare vill arbeta kliniskt för att upprätthålla sin kompetens men möjligheterna till det är begränsade. Att arbeta kliniskt ger många goda fördelar. Begränsningarna vad gäller att arbeta kliniskt utgörs av brist på tid och ork.

9 Metodologiska överväganden

I detta kapitel görs en kritisk granskning av studiens forskningsprocess och skribentens arbetssätt. Trovärdigheten bedöms enligt giltighet, tillförlitlighet och överförbarhet. Trovärdigheten bör ses genom hela arbetet och det är forskarens ansvar att noggrant presentera studiens alla delar (Graneheim & Lundman, 2017).

9.1 Giltighet

Informanterna i studien valdes enligt kriterier om att ha arbetat som lärare minst två år och samtidigt arbetat kliniskt minst 80 timmar de senaste två åren. Dessa kriterier bidrar till att informanterna är erfarna och lämpliga att delta i studien. Intervjufrågorna som ställdes är relevanta och kan svara på forskningsfrågorna, dock har skribentens förförståelse haft en inverkan. Denna inverkan sågs främst under intervjuerna där många meningar blev så att säga halvsagda då informanterna och skribenten upplevde en ömsesidig förståelse kring forskningsområdet. En del av informanterna blev väl förtrogen med skribenten och intervjuerna hamnade lätt in på sidospår vilket hade kunnat undvikas om skribenten bättre kunnat hålla fast vid intervjustrukturen. Desto större inverkan på resultatet borde det dock inte haft eftersom det var skribenten själv som utförde intervjuerna och därav förstod vad som avsågs. Datamaterialet har analyserats med hjälp av kvalitativ innehållsanalys enligt Graneheim och Lundman (2004). Vid kvalitativ innehållsanalys finns det både ett manifest och oftast ett latent innehåll, det manifesta innehållet är det textnära innehållet som uttrycks på en beskrivande nivå medan det latent innehåll handlar om textens underliggande budskap som tolkas fram (Lundman & Hällgren Graneheim, 2017). Eftersom svaren på frågorna i intervjuerna har varit ganska rättframma och inte gett möjlighet till djupare analyser har skribenten använt manifest analys i form av kategorier som är relevanta för syftet med studien.

9.2 Tillförlitlighet

Intervjuerna i studien har alla utförts av skribenten själv. Tidsintervallet för intervjuerna var fem veckor vilket ger möjlighet till likvärdiga svar. Planen var att studien skulle bestå av åtta intervjuer, det gick relativt lätt att hitta sju informanter som ville delta och som motsvarade kraven för att få delta i studien. Två möjliga informanter föll bort på grund av att kraven för deltagande inte uppfylldes och skribenten nöjde sig då med sju deltagare. Intervjuguiden var

planerad på förhand och innehöll sex frågor vilka skribenten omsorgsfullt använde sig av under intervjuerna. Efter att alla intervjuer var gjorda påbörjades den kvalitativa innehållsanalysen med transkribering av intervjuerna. Den transkriberade texten lästes igenom flera gånger för att skribenten skulle bli förtrogen med innehållet. Därefter plockades meningsenheter ut som kodades och blev till underkategorier och kategorier (Graneheim, Lindgren & Lundman, 2017). Skribenten har noggrant följt alla analysstegen och haft forskningsfrågorna klara från början. Resultatet av studien svarar på forskningsfrågorna.

9.3 Överförbarhet

Informanterna i studien är alla sjukskötare och således är resultatet jämförbart och överförbart. Det finns dock variationer gällande informanterna. Vissa har arbetat och arbetar mycket kliniskt vid sidan om lärarbetet medan andra gör det betydligt mindre. Detta bidrar i sin tur till att resultatet blir mera komplext eftersom det framkommer olika aspekter beroende på hur mycket lärarna har arbetat kliniskt. Databasinsamlingen är gjord som den är beskriven i kapitel fem. Skribenten hade inte gjort någon provintervju vilket i efterhand skulle ha varit till stor hjälp för att komma in i rollen som intervjuare (Danielson, 2017) och för att kunna arbeta mer effektivt med följdfrågor. Intervjufrågorna som användes var rättframma och gav möjlighet för informanterna att svara kortfattat. Detta märktes hos en del informanter och de intervjuerna blev korta. Detta hade kunnat undvikas om frågorna varit annorlunda och om skribenten varit bättre i sitt arbete med följdfrågor. Analysmetodens steg är väl beskrivna och skribenten har följt dem omsorgsfullt. Under hela arbetet har skribenten varit medveten om att sina egna upplevelser och erfarenheter bidrar till en förförståelse kring kontexten. För att resultatet skulle bli så trovärdigt som möjligt har skribenten försökt se bortom den och vara objektiv.

10 Slutsats

Syftet med denna studie var att undersöka vårdlärares upplevelser av att arbeta kliniskt vid sidan om vårdläraryrket. Frågeställningarna var ”Hur upplever vårdlärare att erfarenhet från kliniskt arbete vid sidan om påverkar deras undervisning?” och ”Hur upplever vårdlärare att erfarenhet från kliniskt arbete vid sidan om vårdläraryrket påverkar deras upplevelse av att undervisa?”. Syftet och frågeställningarna blev besvarade och resultatet visar att undervisningen får ett mervärde och vårdlärarna upplever en känsla av trygghet och delaktighet. Resultatet visar även en del negativa aspekter såsom minskad ork, mindre fritid och en känsla av otillräcklighet. Känslan av otillräcklighet uppkommer då vårdlärare inte har möjlighet att arbeta kliniskt så mycket som de skulle önska.

Tidigare forskningar visar på hur viktigt det är att vårdlärare upprätthåller sin kliniska kompetens. Det saknas dock forskning kring att upprätthålla kompetensen genom kliniskt arbete och denna studie fyller en del av den luckan. Det skulle vara intressant att göra en större forskning inom detta område som även skulle innefatta de vårdlärare som inte arbetar inom klinisk kontext vid sidan av vårdläraryrket.

Källhänvisning

Alvehus, J. (2019). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: En handbok*. Liber.

Berner, B. (2010). Crossing boundaries and maintaining differences between school and industry: Forms of boundart-work in Swedish vocational education. *Journal of Education and Work*, 23(1), 27- 42. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1080/13639080903461865>

Lundman, B., & Hällgren Graneheim, U. (2017). Kvalitativ innehållsanalys. I M. Granskär & B. Höglund Nielsen (Red.), *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. (3. Uppl., s. 219-234). Studentlitteratur.

Danielson, E. (2017). Kvalitativ innehållsanalys. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2. Uppl.,). Studentlitteratur.

Denscome, M. (2017). *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. (4 Uppl.,) Studentlitteratur.

Dozier, A. L. (2019). An Investigation of Nursing Faculty Teacher Efficacy in Nursing Schools in Georgia. *ABNF Journal*, 30(2), 50–57.

Ekebergh, M. (2004). Didaktik med livsvärlden som grund inom vårdvetenskapen. I D. Matilainen & K. Eriksson (Red.), *Vårdvetenskapens didaktik: Caritativ didaktik i vårdandets tjänst* (1 uppl., s. 115-130). Åbo Akademi.

Fejes, A., & Köpsén, S. (2014). Vocational teachers' identity formation through boundary crossing. *Journal of Education and Work*, 27(3), 265–283. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1080/13639080.2012.742181>

Forskningsetiska delegationen. (2023). God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland. *Forskningsetiska delegationens publikationer* 3/2023.

Förordning om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (1998/986). Finlex. <https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980986#L3P5>

Garner, A., & Bedford, L. (2021). Reflecting on educational preparedness and professional development for early-career nurse faculty: A phenomenological study. *Nurse Education in Practice*, 53, N.PAG. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1016/j.nepr.2021.103052>

Graneheim, U. H., Lindgren, B.-M., & Lundman, B. (2017). Methodological challenges in qualitative content analysis: A discussion paper. *Nurse Education Today*, 56, 29–34. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1016/j.nedt.2017.06.002>

Graneheim, U.H., & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*. 24(2), 105-112. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2003.10.001>

Henricson, M., & Billhult, A. (2017). Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod från idé till examination inom omvårdnad* (2 uppl., s. 111–119). Studentlitteratur.

Koskimäki, M., Lähteenmäki, M., Mikkonen, K., Kääriäinen, M., Koskinen, C., Mäki, H. H., Sjögren, T., & Koivula, M. (2021). Continuing professional development among social- and health-care educators. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 35(2), 668–677. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1111/scs.12948>

Koskimäki, M., Mikkonen, K., Kääriäinen, M., Lähteenmäki, M., Kaunonen, M., Salminen, L., & Koivula, M. (2022). An empirical model of social and healthcare educators' continuing professional development in Finland. *Health & Social Care in the Community*, 30(4), 1433–1441. <https://doi.org/10.1111/hsc.13473>

Lejonqvist, G., Eriksson, K., & Meretoja, R. (2012). Evidence of clinical competence. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 26(2), 340–348. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1111/j.1471-6712.2011.00939.x>

Lejonqvist, G. (2018). *Clinical competence – the core of nursing education*. [Doktorsavhandling, Åbo Akademi].

Lundman, B., & Hällgren Graneheim, U. (2017). Kvalitativ innehållsanalys. I B. Höglund Nielsen & M. Granskär (Red.), *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. (3 uppl.,). Studentlitteratur.

Karolinska institutet. (U.Å.). *Klinisk kompetens*. Hämtad 26 januari 2024 från <https://mesh.kib.ki.se/term/D002983>

Matilainen, M. (2004). Caritativ didaktik – en bildning i vårdandets tjänst. I D. Matilainen & K. Eriksson (Red.), *Vårdvetenskapens didaktik: Caritativ didaktik i vårdandets tjänst*. Åbo Akademi.

Mikkonen, K., Ojala, T., Sjögren, T., Piirainen, A., Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Sormunen, M., Saaranen, T., Salminen, L., Koskimäki, M., Ruotsalainen, H., Lähteenmäki, M.-L., Wallin, O., Mäki-Hakola, H., & Kääriäinen, M. (2018). Competence areas of health science teachers - A systematic review of quantitative studies. *Nurse Education Today*, 70, 77–86. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1016/j.nedt.2018.08.017>

Mikkonen, K., Koivula, M., Sjögren, T., Korpi, H., Koskinen C., Koskinen, M., Kuivila, H.-M., Lähteenmäki, M.-L., Koskimäki, M., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Saaranen, T., Sormunen, M., Kokkonen, K.-M., Kiiikeri, J., Salminen, L., Ryhtä, I., Elonen, I., & Kääriäinen, M. (2019a). *Sosiaali-, Terveys- ja kuntoutusalan opettajien osaaminen ja sen kehittäminen*. University of Oulu.

Mikkonen, K., Koskinen, M., Koskinen, C., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M., Mäki, H. H., Wallin, O., Sjögren, T., Salminen, L., Sormunen, M., Saaranen, T., Kuivila, H., & Kääriäinen, M. (2019b). Qualitative study of social and healthcare educators' perceptions of their competence in education. *Health & Social Care in the Community*, 27(6), 1555–1563. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1111/hsc.12827>

Mikkonen, K., Sorvari, P.L., Kuivila, H., Sjögren, T., Korpi, H., Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M.L., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Tuomikoski, A.M., Holopainen, A., & Kääriäinen, M. (2024). Social-, Health Care and Rehabilitation Educators' Competence: A Cross-Sectional Study. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 68(2), 233–245. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1080/00313831.2022.2123853>

Mlambo, M., Silén, C., & McGrath, C. (2021). Lifelong learning and nurses' continuing professional development, a metasynthesis of the literature. *BMC Nursing*, 20(1), 1–13. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1186/s12912-021-00579-2>

Opreescu, F., McAllister, M., Duncan, D., & Jones, C. (2017). Professional development needs of nurse educators. An Australian case study. *Nurse Education in Practice*, 27, 165–168. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1016/j.nepr.2017.07.004>

Persson, C., & Sundin, K. (2017). Fenomenologisk hermeneutisk tolkningsmetod – ett dialektiskt förhållningssätt. I M. Henricson (Red.). *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2:a uppl.). Studentlitteratur.

Rosberg, S. (2017). Fenomenologi. I B. Höglund-Nielsen & M. Granskär (Red.). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. (3:e uppl.). Studentlitteratur.

Salminen, L., & Koivula, M. (2018). Opettajien osaaminen ja sen kehittäminen. I M. Koivula, C. Wärnä-Furu, T. Saaranen, H. Ruotsalainen & L. Salminen (Red.), *Terveysalan opettajan käsikirja* (2. uppl., s. (309-320). Tietosanoma.

Samnøy, S., Jenssen, E. S., Thurston, M., Wold, B., & Tjomsland, H. E. (2023). Enhancing Teachers' Emotional Awareness Through Continuing Professional Development: Mission Possible? *Scandinavian Journal of Educational Research*, 67(6), 886–899. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1080/00313831.2022.2114539>

Shin, S., Lee, I., Kim, J., Oh, E., & Hong, E. (2023). Effectiveness of a critical reflection competency program for clinical nurse educators: a pilot study. *BMC Nursing*, 22(1), 1–8. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1186/s12912-023-01236-6>

Smith, J., Kean, S., Vauhkonen, A., Elonen, I., Silva, S. C., Pajari, J., Cassar, M., Martín-Delgado, L., Zrubcova, D., & Salminen, L. (2023). An integrative review of the continuing professional development needs for nurse educators. *Nurse Education Today*, 121, N.PAG. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1016/j.nedt.2022.105695>

Studieinfo. (u.å). *Sjukskötare (YH)*. Hämtad 22 januari 2024, från <https://opintopolku.fi/konfo/sv/koulutus/1.2.246.562.13.000000000000000000249>

Svenska Akademiens ordböcker (2022). *Arbetslivserfarenhet*. Hämtad 26 januari 2024 från <https://svenska.se/tre/?sok=klinisk+erfarenhet&pz=1>

Svenska Akademiens ordböcker (2022). *Klinisk*. Hämtad 26 januari 2024 från <https://svenska.se/tre/?sok=klinisk&pz=1>

Svenska Akademiens ordböcker (2022). *Kompetens*. Hämtad 26 januari 2024 från <https://svenska.se/tre/?sok=kompetens&pz=2>

Tyagi, C., & Misra, P. K. (2021). Continuing Professional Development of Teacher Educators: Challenges and Initiatives. *Shanlax International Journal of Education*, 9(2), 117–126

World Health Organization (2013). *Health 2020 A European policy framework and strategy for 21st century*. Hämtad 24 januari från <https://www.who.int/docs/default-source/primary-health-care-conference/phc-regional-report-europe.pdf>

Wurth, S., Maisonneuve, H., Moussa, M. A., Campion, B., Fon, N. C., Peltier, C., & Audétat, M.-C. (2023). Development of complex pedagogical competencies and reflexivity in clinical teachers via distance learning: a mixed methods study. *Medical Education Online*, 28(1), 1–17. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.1080/10872981.2023.2265163>

Kan du berätta för mig...

1. Varför arbetar du kliniskt vid sidan om vårdläraryrket?
2. Vilka fördelar ser du med att arbeta kliniskt vid sidan om?
3. Vilka nackdelar ser du med att arbeta kliniskt vid sidan om?
4. Vilken betydelse har det för din undervisning?
5. Vilken betydelse har det för dig i ditt arbete?
6. Finns det något annat du vill lyfta fram?

 <small>www.rii.fi OF APPLIED SCIENCES</small>		Ansökningsnummer / Application number: <div style="text-align: right; font-size: 1.2em;">2023-221</div>	
<p>BESLUT OM FORSKNINGSTILLSTÅND DECISION FOR A RESEARCH PERMIT</p>			
Namn / Name		e.post / e-mail	
Ann-Sofi Lundström		ann-sofi.lundstrom@abo.fi	
Tillstånd beviljas . The permission is granted:			
ja / yes	nej / no	I Justification if	
ifall	tillstånd	is	
inte beviljats		premission not granted	
Ort och datum / Place and date		Underskrift* / Signature*	
Åbo, 28.1.2023			
För att genomföra forskningen skall du kontakta / In order to carry out the research please contact :			
Iren Vikström-Dahl (Utbildningsledare, Viceprefekt), Iren.Vikstrom-Dahl@novia.fi, +358 44 780 5379			
Villkor			
<p>Beviljande av tillstånd förutsätter att sökanden förbinder sig att följa gällande lagstiftning avseende behandling av personuppgifter. Sökanden bör respektera uppgifternas konfidentiella natur och använda uppgifterna endast för genomförandet av i denna ansökan åsyftad forskning. Efter att forskningen slutförts bör uppgifterna förstöras på tillbörligt sätt, vilket bör framgå ur datahanteringsplanen. Sökanden bör leverera den färdiga rapporten när forskningen genomförts per e-post till rdi@novia.fi</p>			
Conditions			
<p>Granting of a permit presupposes that the applicant undertakes to comply with current legislation regarding the processing of personal data. The applicant should respect the confidential nature of the data and use the data only for the purpose of carrying out the research referred to in this application. After the research is completed, the data should be destroyed properly, according to the data management plan. The applicant should submit the completed report when the research has been completed by e-mail to rdi@novia.fi</p>			

Signatures

_____ Allekirjotukset

_____ Underskrifte Electronically signed

_____ Säh köisestl al ekiqoitettu _____

Arbetar du kliniskt med vårdarbete vid sidan om ditt läraryrke?

Vill du dela med dig av dina erfarenheter och upplevelser?

Mitt namn är Ann-Sofi Lundström och jag studerar vårdvetenskap på Åbo Akademi. Jag håller nu på med min magisteravhandling med titeln:

”Vårdlärares upplevelser av att arbeta kliniskt vid sidan om läraryrket”

Har du arbetat som vårdlärare i mer än två år och arbetat kliniskt samtidigt (kvällar, helger, högtider, somrar) minst 80h de senaste två åren så är Du den jag söker! Jag vill bjuda in dig att delta i min studie och få ta del av den värdefulla erfarenheten du har.

Vad innebär det att delta i studien?

- Du blir inbjuden till en personlig intervju där du får möjlighet att under konfidentiella former dela med dig av dina tankar och erfarenheter kring detta ämne. Intervjun kan ske personligen eller på distans – som du själv önskar. Beräknad tid för intervjun är ca 30 minuter.
- Deltagande är frivilligt och du förblir anonym.
- Dina erfarenheter är värdefulla för forskningsändamål och kan bidra till ökad förståelse kring detta område

Blev Du intresserad?

Tveka inte att ta kontakt med mig så berättar jag gärna mera om min studie.

Du förbinder dig inte till något genom att ta kontakt med mig!

Ann-Sofi Lundström

Magisterstuderande på Åbo Akademi

0503243917

ann-sofi.lundstrom@abo.fi

Handledare: Monika Koskinen, monika.koskinen@abo.fi